

CEULENEER, Adolf de, hoogleraar (Dendermonde 22 februari 1849 - Mortsel 25 november 1924). Kunsthistoricus en archeoloog. Promoveerde in 1874 in de wijsbegeerte en letteren aan de universiteit te Leuven. Werd in 1875 adjunct-bibliothecaris aan de universiteit te Luik. Van 1883 af hoogleraar te Gent. O.m. lid van de Koninklijke Academie voor Oudheidkunde van België en sedert 1900 van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde, waarvan hij in 1910 bestuurder was. Van 1896 tot 1908 katholiek gemeenteraadslid te Gent.

In het kader van zijn belangstelling voor het onderwijs als zodanig heeft hij, mede door zijn sociale gerichtheid, steeds geijverd voor de verneerlandering van het onderwijs in Vlaanderen. Zijn flamingantische activiteit ontplooidde hij, als katholiek, vooral sedert 1891 als voorzitter van de

Vlaamsche Katholieke Landsbond, na het ontslag van Helleputte. Vooral heeft hij zich doen gelden i.v.m. het wetsvoorstel-Coremans inzake de vernederlandsing van het katholiek middelbaar onderwijs; in 1903 distantieerde hij zich evenwel van het oorspronkelijk ontwerp om een gematigder houding aan te nemen. Ook de vernederlandsing van de universiteit te Gent ging hem zeer ter harte. In 1907 maakte hij deel uit van de tweede hogeschoolcommissie. Als gemeenteraadslid te Gent (1886-1908) stuurde hij aan op een gereglementeerd gebruik van het Nederlands in het raadscollege.

WERKEN: Artikelen i.v.m. de vernederlandsing van het onderwijs (o.a. in *Het Belfort*, 1890), waarvan een aantal ook als brochures werd verspreid; - *De bespreking van het wetsontwerp over het hoger onderwijs in het Vlaamsch in de kamers* (1890); - *Het Vlaamsch op het congres van Mechelen* (met H. Claeys, 1891); - *Over de plicht van de hogere standen de volkstaal aan te leren* (1891); - *Wetsvoorstel Coremans betreffende het vrij middelbaar onderwijs* (voordracht gehouden in de Nederduitsche Bond van Antwerpen, 1902); - *Onze taal en de hervorming van de programma's der humaniora*, in *Verslagen en Mededelingen van de Kon. Vl. Academie voor Taal- en Letterkunde* (1904, p. 333-354).

LITERATUUR: P. Fredericq, *Schets eener geschiedenis der Vlaamsche Beweging*, III (1908); - *Lijkrede uitgesproken op 28 november 1924 op het graf van Prof. Ad. De Ceuleneer, werkend lid der Koninklijke Vlaamsche Academie*, in *Verslagen en Mededelingen van de Kon. Vl. Academie voor Taal- en Letterkunde* (1924, p. 869-870); - *Universiteit te Gent. Plechtige opening der leergangen, 1925. Rede van de rector. Verslag over de toestand gedurende het jaar 1924-'25*; - J. Vercoullie, *Prof. Adolf de Ceuleneer*, in *Dietsche Warande en Belfort* (1925, p. 77-80); - Ch. Dumercy, *Monsieur De Ceuleneer Ad. Allocution prononcée en séance de la commission royale des monuments et des sites* (1926); - *Rijksuniversiteit te Gent. Liber Memorialis 1913-1960*, I (onder de hoofdredactie van T. Luykx, 1960); - L. Wils, *De oorsprong van de Kristen Democratie. Het aandeel van de Vlaamsdemokratische stroming* (1963); - H.J. Elias, *Geschiedenis van de Vlaamse Gedachte*, IV (1965).

JAN HARDY